

Klimarådsmøte Klima Østfold

Protokoll fra møte 21.03.2023 (Bamsrudlåven, Mysen)
kl.12:30-14:30

Møte innkalt av: Arbeidsutvalget i Klima Østfold v/René Rafshol

Referent: Fanny Pindsle

Deltakere:

Politisk: Håkon Tolsby (Ordfører Aremark), Anne-Grethe Larsen (Ordfører Skiptvet), Karoline Fjeldstad (Ordfører Rakkestad), Jens Bakke (Varaordfører Halden), Atle Ottesen (Varaordfører Fredrikstad), Hanne Tollerud (Ordfører Moss), Reidar Kaabbel (Ordfører Våler), Theodor Bye (Ordfører Marker), René Rafshol (Ordfører Råde), Sindre Martinsen-Evje (Ordfører Sarpsborg), Cecilie Agnalt (Komiteleder for kulturkomiteen fylkestinget), Annette Lindahl Raakil (Fylkesråd plan, klima og miljø).

Sakspapirer:

- Forslag til årsrapport med regnskap 2022
- Forslag til handlingsplan og budsjett 2023

Vedlegg til protokoll:

- Vedtatt årsrapport med regnskap 2022
- Vedtatt handlingsplan og budsjett 2023
- Presentasjonen som ble holdt
- Leveranser fra referansebanene for alle Klima Østfold-kommunene

Agenda:

1. Valg av møteleder og referent
2. Godkjenning av innkalling og agenda
3. Valg av to til å skrive under årsmøteprotokoll
4. Presentasjon av referansebaner for Klima Østfold
5. Årsrapport og regnskap for 2022
6. Status Klima Viken og felles aktiviteter
7. Handlingsplan og budsjett for 2023
8. Valg av arbeidsutvalg (AU) og valgkomité for 2023
9. Innkomne saker

---

1. Valg av møteleder og referent

Vedtak:

Leder for Klima Østfold René Rafshol ble valgt som møteleder.
Fanny Pindsle ble valgt til referenter.

2. Godkjenning av innkalling og agenda

Vedtak:

Innkallingen ble godkjent.

3. Valg av to til å skrive under årsmøteprotokoll

Vedtak:

Annette Lindahl Raakil og Cecilie Agnalt ble valgt til å signere årsmøteprotokollen.

4. Presentasjon av referansebaner for Klima Østfold

Borgar Aamos fra Cicero presenterer referansebaner for kommunene i Østfold.

FN peker på at global oppvarming skjer i alle deler av klimasystemet. Det skjer raske endringer i atmosfæren, havet, kyrosfæren, og biosfæren. CO₂ i atmosfæren er den viktigste driveren, og ekstrem nedbør vil treffe Østfold. Kraftigere og oftere. Konsekvensene av klimaendringene kan begrenses ved å handle nå. For å kutte utslippene effektivt må vi samarbeide på alle nivå. Sivilsamfunn, næringsliv, lokale grupper, mediene, ungdom og urbefolkning osv. er alle aktører som må være med i omstillingen. Der viktig at Klima Østfold jobber mot disse aktørene.

Definisjon referansebane: et forsøk på å se inn i fremtiden, rent hypotetisk, for å si noe om hvordan klimagassutslippene utvikler seg uten ny klimapolitikk eller nye klimatiltak. Referansebanen viser et anslag for hvordan klimagassutslippene kan utvikle seg fram til 2030 tenkt i et «business as usual» -scenario, hvor dagens politikk videreføres, men det innføres ikke nye klimatiltak eller virkemidler. (etter gitt dato, satt til 1. januar 2022). Det er store usikkerheter rundt referansebaner, men likevel er det en modell som viser hvilke potensielle resultater dagens politikk og tiltak vil medføre.

Hva inkluderer referansebanene:

- Utslippene innenfor kommunenes grenser
- CO₂, metan og lystgass
- Inkluderer ikke karbonopptak, eller – utslipp fra av-/til skogning eller andre arealbruksendringer

Resultater:

Endringer i klimagassutslipp i referansebanen i forhold til 2016-nivå for alle kommunene i Klima Østfold viser 23 prosent nedgang i utslipp frem mot 2030 med dagens tiltak og politikk

- Kraftig reduksjon i tonn CO₂-ekvivalenter i veitrafikk, sjøfart og luftfart
- Avfall og avløp og oppvarming går også mye ned
- Jordbruk har en viss reduksjon
- Reduksjonen i tonn CO₂-ekvivalenter er resultat av lokale tiltak i kommunene og nasjonale føringer
- Fredrikstad kommune: referansebanene viser nedgang med 28 prosent fra 2016 – 2030, størst reduksjon i vegtrafikk og industri
- Skiptvet kommune: reduksjon på 18 prosent fra 2016 – 2030. Jordbruk og veitrafikk er størst
- Hvaler kommune: Utslippene går ned med 35 prosent fra 2016 – 2030. Nedgang er størst i sjøtrafikk (grunnet pandemien og gjennomfartstrafikk på sjø som var fraværende under pandemien) og veitrafikk. Liten økning i avfall og avløp.

Utslippene fra kommunene i Klima Østfold vil gå nedover, men langt fra nok til å oppnå klimakuttmålene nedfelt i Parisavtalen. Vil gjerne se hvordan kommunene jobber på tvers med å kutte utslipp, og hvordan referansebanene kan brukes til bedre samarbeid for å kutte utslipp innenfor ulike sektorer.

Spørsmål:

Kan karbonbinding i jord og skog inkluderes på sikt? Noe vanskelig å inkludere sammen med de andre sektorene fordi det er egen statistikk for dette fra Miljødirektoratet, men bør/må ses parallelt med disse utregningene.

Hva med bygg og anlegg, hvorfor ikke med i statistikken? Mye av utslippene er indirekte (fra et sted utenfor grensene til Østfolds kommuner), noe av utslippene fra bygg og anlegg ligger innenfor sektoren «annen mobil forburning». Produksjonen av betongen, trevirket, stålet osv. blir produsert utenfor den geografiske grensen for referansebanene. Avfallet fra å rive går inn i statistikken for avfallsforburning.

5. Årsrapport og regnskap for 2022

Koordinator Frida Elstad presenterer årsrapporten og regnskapet for 2022.

For mer utdyping av regnskapet henvises det til s. 18 – 19 i årsrapporten.
For mer utdyping angående prosjekter henvises det til s. 8 – 17 i årsrapporten.

Spørsmål:

Det var ingen spørsmål eller kommentarer til årsrapporten eller regnskapet.

Vedtak:

Årsrapport og regnskap for 2022 ble vedtatt.

6. Status Klima Viken og felles aktiviteter

Fylkesråd for plan, klima og miljø Annette Lindahl Raakil presenterer status fra Klima Viken.

Klima Østfold eneste klimanettverk i Klima Viken som har representant fra fylkeskommunen med i sin styringsgruppe. Dette sørger for god kommunikasjon og korte linjer mellom fylkeskommunene og kommunene.

Spennende år for Klima Viken, blitt et solid nettverk. Atle Ottesen er representant fra Klima Østfold i styringsgruppa til Klima Viken, nyttig for å bringe Østfoldsperspektiver inn i Klima Viken.

Aktiviteter gjennomført i 2022:

- Klimakonferanse i Drammen om rettferdig klimaomstilling
- Sykkeldager på skolene, 3000 barn fått opplæring trafikkssikkerhet, fikset sykklene sine, samt lære mer om klimafordelene ved å sykle.

Aktiviteter i 2023:

- Klimakonferansen 2023 – klima og natur sett i sammenheng. I november, Sarpsborg eller Fredrikstad.
- Energieffektivisering: kampanje for boligeiere og borettslag/sameier.

- Sirkulær økonomi: kart for ombruk, gjenbruk, m.m. Støtteordning for sirkulær økonomi ute nå, kommunene kan søke om inntil 100 tusen kroner for å gjennomføre aktiviteter for å fremme sirkulær økonomi mot innbyggere.

Klima Viken når Viken skal deles:

- Styringsgruppa til Klima Viken ønsker å fortsette paraply-samarbeidet etter delingen av Viken. Likevel opp til de nye fylkeskommunene om samarbeidet skal videreføres. Sannsynligheten for at samarbeidet består er sannsynlig og Klima Viken ser positivt på fremtiden for samarbeidet.

7. Handlingsplan og budsjett for 2023

Koordinator Frida Elstad presenterer handlingsplan og budsjett for 2023

Handlingsplanen for 2023 ble gjennomgått.

Hovedaktiviteter i 2023:

- Møter med klimakontaktene og AU gjennomføres som normalt i 2023
- Studietur og kompetanseheving for klimakontaktene, AU og klimarådet. Midten av september.
- Nytt for 2023 er at det skal jobbes med seks temaer som det skal satses ekstra på og som skal være gjennomgående for aktivitetene i handlingsplanen.

Temaene er:

1. Sirkulær økonomi: studietur, utvikle undervisningsmaterieell og lokale workshops
2. Klimabudsjett: jobbet med lenge, men som fremdeles er viktig å jobbe med
3. utvikling av indikatorer: for rapportering, etablert arbeidsgruppe, mål om å ha workshop for klimakontaktene
4. klimakommunikasjon: Kurs sammen med Klima Viken og produsere kommunikasjonsmaterieell for web
5. Klimatiltak: støtte til klimakontaktene i kommunene.
6. Indirekte utslipp: arbeidsgruppe etablert, for å kunne se nærmere på de utslippene som ikke fanges opp av Miljødirektoratets statistikk. Store utslipp, men ingen metodikk er utviklet på nasjonalt nivå. Arbeidsgruppen skal jobbe for å se på hvordan kommunene i Klima Østfold kan jobbe med indirekte utslipp.

Budsjett:

Egeninnsats i prosjekter, satt av 460 tusen kroner. Dette er «frie midler» som kan brukes til for eksempel andre tiltak/prosjekter som kommunene ønsker at Klima Østfold skal støtte økonomisk.

Klima Østfold prosjekter:

Klimasmarte løsninger, oppfølging av klimaplaner m. næringslivet og andre (2020 – 2024) her ligger det 440 tusen kroner igjen som kan brukes til ulike formål.

Kommentarer:

Flere prosjekter skal ferdigstilles i 2023. AU bør tenke på hvilke nye prosjekter de ønsker å sette i gang fra 2024. Klimapartnere ønsker tettere samarbeid med kommunene velkommen.

Vedtak:

Handlingsplan og budsjett for 2023 ble vedtatt.

8. Valg av arbeidsutvalg (AU), valgkomité for 2023 og foreslåtte representanter til Klimapartnere Viken

Anne-Grethe Larsen presenterte valgkomiteens innstilling.

Valgkomitéen har bestått av: Anne-Grethe Larsen (leder), Theodor Bye og Anne-Kari Holm.

Innstilling til arbeidsutvalg:

Leder: René Rafshol, Råde, ikke på valg.

Nestleder: Atle Ottesen, Fredrikstad, velges for to år.

Medlemmer: Cecilie Agnalt, Skiptvet, ikke på valg.

Reidar Kaabbel, Våler, velges for to år.

Karoline Fjeldstad, Rakkestad, velges for to år.

Annette Raakil, Viken fylkeskommune, ikke på valg.

Varamedlemmer i rekkefølge:

1. Hanne Tollerud, Moss, velges for ett år.

2. Linn Laupsa, Halden, velges for ett år.

3. Mona Vauger, Hvaler, velges for ett år.

Valgkomité, velges for ett år:

Håkon Tolsby – leder

Kristine Hestø Hansen

Henriette Holt Gausdal

Vedtak:

Valgkomiteens innstilling ble enstemmig vedtatt.

9. Innkomne saker

Det var ingen innkomne saker.

Digital signering av protokoll:

Protokollen er signert digitalt ved godkjenning per e-post.

Annette Lindahl Raakil 30.03.2023

Cecilie Agnalt 30.03.2023